

KONINGINNENPAGE (Papilio machaon) in Zeeland in 2013 **In het kader van de actie "OP DE BRES VOOR DE ZEEUWSE ZES".**

Verslag Joop de Bakker

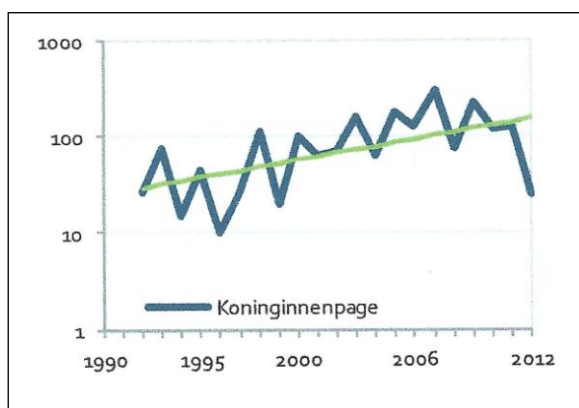
Actieplan

Met het actieplan wordt aandacht gevraagd voor zes karakteristieke Zeeuwse dagvlindersoorten waaronder de koninginnenpage. Door de prachtige kleuren en vormen is de koninginnenpage een opmerkelijke verschijning die de afgelopen decennia in wisselende aantallen is gezien in Zeeland.

Met gerichte publieksacties wordt getracht de Koninginnenpage weer terug in de tuinen te krijgen door de aanplant van vlinderstruiken en waardplanten zoals venkel en peen.

Stand van zaken in Nederland tot 2012

Na 2000 ging het jarenlang voor de wind met de soort.

De enorme terugval in 2012 was toch onverwacht.

De trendlijn staat op positief, dus mogen we herstel verwachten.

Hoe was 2013 in het algemeen?

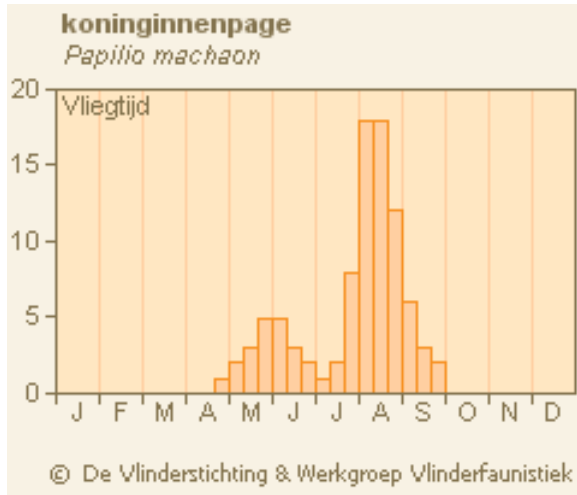
- **Een bijzondere goed vlinderjaar door het weer !!**
Na een koude winter, een koel en laat voorjaar waardoor de vegetatie langzaam begon te groeien en er altijd voldoende voedsel van goede kwaliteit was voor de rupsen volgde vanaf medio juni een warme zomer waardoor de vlinders volop konden vliegen.
- Aan het basisprobleem – minder en slechter leefgebied – is in 2013 nauwelijks iets veranderd.

Koninginnenpage in 2013 in Zeeland

De volgende bronnen werden geraadpleegd voor de waarnemingen:

- bestand van WAARNEMING.NL,
- meldingen/tuinvlindertellingen VLINLIB Zeeland,
- meldingen/waarnemingen IWGR Steltkluut OZVL,
- resultaten Tuinvlindertelling (Vlinderstichting) begin augustus

Fenologisch

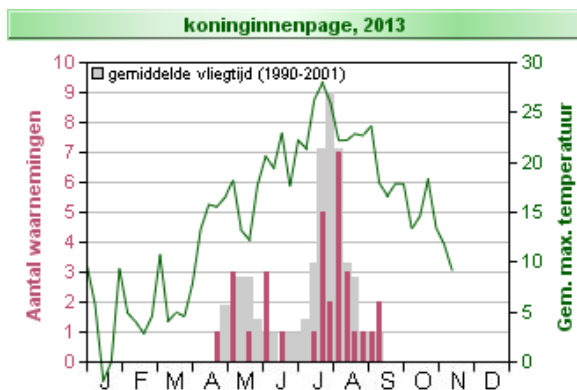
Links vliegtijddiagram van de koninginnenpage in Nederland

De soort vliegt in twee generaties vanaf april tot eind september. De piek van de 1^e generatie ligt eind mei en begin juni. De piek van de 2^e generatie ligt begin en midden augustus

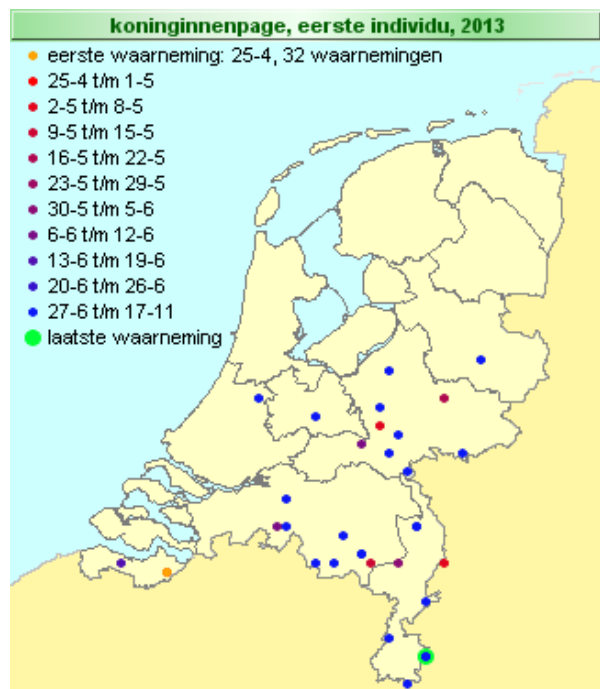
De eerste koninginnenpage in Zeeland, tevens de 1^e van Nederland, werd gezien op 25 april in Hulst door Joop Rijnders.

De 2^e waarneming was op 6 mei te 's Gravenpolder door Peter Meininger. Waarschijnlijk werden er door de koude winter en het koele voorjaar van de 1^e generatie maar vijf vlinders gezien. Uit overwinterende poppen in opvang kwamen in de periode 25 mei tot 16 juni 9 vlinders.

Bron: Natuurkalender

Ondanks de koude winter en het koele en late voorjaar lag in Zeeland de piek van de eerste generatie eind mei/begin juni en bij de tweede generatie lag de piek begin augustus. Dit is normaal binnen de vliegperiode.

Vanaf half juni werd het weer beter en stegen de temperaturen tot zomerse waarden. Toch bleef het aantal koninginnenpages beneden de verwachting.

Van de tweede generatie werden in de vliegperiode in juli 11 en in augustus 115 en in september 4 vlinders gemeld. De piek van de vliegtijd lag in de eerste decade van augustus met 89 vlinders.

In de periode 26-8 en 28-9 werden er nog 33 rupsen genoteerd.

Geografisch

Som van Aantal	stadium			Eindtotaal
	imago	rups	uit pop	
Noord Beveland	1	3		4
OZVL	92	11	9	112
Schouwen	5			5
Tholen	2			2
Walcheren	12	5		17
WZVL	3	14		17
Zuid Beveland	20			20
Eindtotaal	135	33	9	177

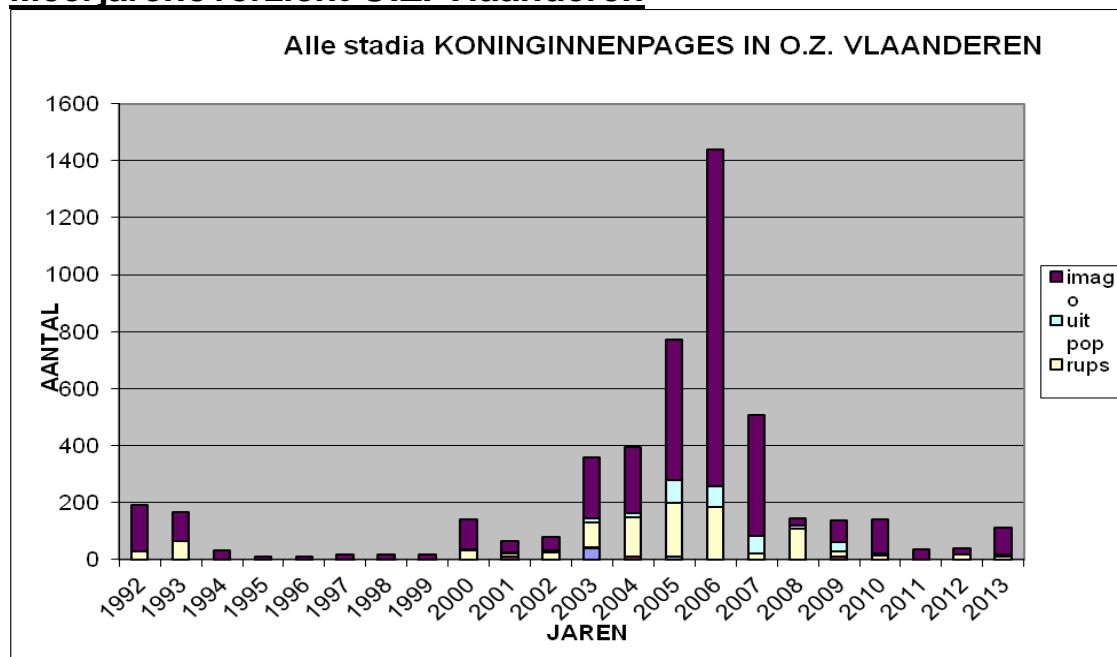

De meeste vlinders werden in Oost Zeeuws Vlaanderen gezien.

Van de 92 vlinders werden er 15 gezien langs de dijk van de Westerschelde.

Meerjarenoverzicht O.Z. Vlaanderen

Na twee magere jaren toch een lichte opleving in Oost Z.VL. in 2013.

Waargenomen Koninginnenpages in Oost Zeeuws Vlaanderen per jaar en per maand

Jaar	Stadium	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Eindtotaal
1992	imago			3	7	66	85	1			162
1993	imago		3	25	12	10	53				103
1994	imago			3		5	21				29
1995	imago		1	3	2	1	5	1			13
1996	imago				2		8				10
1997	imago			4	3		7	1			15
1998	imago			3	2	2	6				13
1999	imago			3	2	5	5	2			17
2000	imago			2	4		99				105
2001	imago			2	4	10	25				41
2002	imago			13	4	2	29				48
2003	imago		1	8	2	63	79	63			216
2004	imago		1	31	5	37	155	3			232
2005	imago		1	29	24	85	342	11			492
2006	imago		1	121	31	779	150	103			1185
2007	imago		321	59	12	17	16				425
2008	imago			12		9	4				25
2009	imago			4	2	55	13	2			76
2010	imago			6	2	89	16	6			119
2011	imago		14	1		8	3	3			29
2012	imago			5		2	15				22
2013	imago		1		1	9	78	3			92
	totaal		344	337	121	1254	1214	199			3469

Vlindertelweekend 2013 (2-3-4 augustus)

Tijdens het nationale vlindertelweekend werden er in Zeeland 33 vlinders gemeld bij de Vlinderstichting! In Nederland werd de vlinder 944 keer waargenomen. De meeste waarnemingen kwamen uit Noord Brabant (361) en Limburg (328).

Conclusie

Alles in ogenschouw nemende was 2013 voor de Koninginnenpage in onze provincie zeker geen topjaar. Als pluspunt mag worden beschouwd dat de soort in alle regio's present was.

De invloed van een warme winter.

De winter van 2006/2007 (december, januari, februari) was record zacht, zeer nat en vrij somber. Het was de zachtste winter in tenminste 300 jaar met in De Bilt een gemiddelde temperatuur van 6,5 °C tegen een langjarig gemiddelde van 3,3 °C .De koninginnenpages vlogen na deze winter al in ongekende aantallen in april, maar de zomergeneratie was toch een fiasco. We hebben weer een zeer zachte winter en wachten met spanning op de volgende generaties en uw meldingen aan: jdbakker@zeelandnet.nl.